

Sarec ali Janša

Ozadja sestavljanja
vladne koalicije

Kado Pezdir

Dosje: Gino Chiesa,
udbovski mafijec

Aleksander Mezek

Intervju z legendarnim
pevcem

vrednost v

MEDIA BAR

3
TOČKE

REPORTER

www.reporter.si

9. julij 2018 | št. 28 | letnik 11 | 3,10 € | 40,50 HRK

KAVIARGATE

SPECIALNI POVRATNIK

**Kako so Zmaga
Jelinčiča v aferi
»kaviargate« ujeli s prsti
v marmeladi**

**Raziskali smo posle
Slovencev v Azerbajdžanu**

Intervju: Igor Vojtic | Zlatomašnik S. Cikanek | Osebno: Challe Salle

Specialni politični povratnik

IVAN PUC *foto: PRIMOŽ LAVRE, BOBO, MATEJA JORDOVIČ POTOČNIK, FACEBOOK*
ivan.puc@reporter.si

Kam spada specialni politični povratnik Zmago Jelinčič? Za levico je kot nacionalist desničar, za del desnice je še vedno na nasprotnem bregu – ker je proti Cerkvi in za Tita. Mož z udbovskim dosjejem zdaj na široka usta ponuja svoje glasove desnici oziroma Janezu Janši, ker se bo drugače pod levico sesula država.

Za njegovo diskreditacijo stojita Forum 21 in Soros, je dejal Jelinčič za portal *Novaz4TV*. Z udinjanjem desnici in SDS *Padalec* (to kodno ime mu je naredla Služba državne varnosti) ne prispeva k verodostojnosti Janševega potegovanja za mandatarstvo.

Ne bo le gledal v morje in jedel fige

Že ko je lani napovedoval kandidaturo za predsednika republike (potem se ji je od-

Po zmagoslavni vrnitvi v državni zbor predsednik SNS Zmago Jelinčič napoveduje podporo vladi, ki bi jo sestavil Janez Janša.

povedal), je govoril, da je treba t. i. levičarjem vzeti vajeti iz rok. Pred volitvami in po njih se postavlja na položaj ministra za kulturo. Ni bilo prvič, to svojo prioriteto je navrgel tudi po volitvah 2004. Po duši se ima strastni ljubitelj orožja (tudi kakega strelskega dosežka) za umetnika. Ne nazadnje, baleta se je naučil v srednji baletni šoli in v mladih letih tudi odplesal kopico predstav ... Bil je tudi zeliščar, pa pirotehnik, izdajatelj znamk, zbiratelj starega denarja, knjig (prek nabav za poslansko skupino), igralec na puškomitraljez, ustanovitelj Kranjske hranilnice in posojilnice ...

S politiko je dobro zaslužil. Za druge lahko poskrbi le tisti, ki je znal poskrbeti zase, je dejal, potem ko je njegova žena pred sedmimi leti plačala 567 tisoč evrov za gradbeno parcelo v Žusterni. Svoje premoženje je takrat ocenil na okoli deset milijonov evrov. V vladi ga, če se ne zgodi res kaj, kar se nam zdaj zdi nemogoče, ne bo, torej bo lahko s svojim politično-poslanskim *modus operandi* še naprej skrbel zase, ne bo pa, kot je takrat dejal, na stara leta že zdaj le gledal v morje in jedel fige.

Prevod Ukane v Nuku in MKL

Pa bi bilo morda bolje, če bi se vendarle šel starca in morje. Prav z vrnitvijo v zakonodajno vejo oblasti si je nakopal toliko pozornosti javnosti in organov pregona, ki naj bi poskrbeli za preiskavo njegove dosmrtno izključenosti iz Parlamentarne skupščine Sveta Evrope. Njenim organom že ni želel položiti svojih računov. Naše tožilstvo je dalo usmeritve kriminalistom nekaj tednov po tem, ko je Preiskovalna komisija Sveta Evrope sklenila preiskavo o »kaviar diplomaciji« oziroma podkupovanju azerbajdžanske oblasti članov Svete Evrope, s čimer bi zaprli usta kritikam avtoritarnega režima.

Že lani septembra, po razkritju mednarodnega združenja preiskovalnih novinarjev (30. julija 2012 je Jelinčič od podjetja Metastar Invest s sedežem na Otoku prejel nakazilo za okoli 32.000 ameriških dolarjev oziroma 25.000 evrov), so se novinarji vrgli v iskanje Jelinčičevega projekta prevoda epopejskega romana *Ukana*, za katerega naj bi po njegovih pojasnilih dobil omenjeno nakazilo. Prevoda niso našli. V *Mladini* so že lani govorili s prevajalko, ki jim je dejala, da ji je Jelinčič za prevod, ki ni nikoli izšel, plačal 5000 evrov. *Ukana*, takratna velika uspešnica, je bila sicer že prevedena v času (1979), ko je Tone Svetina z njo imel kar precejšen mednarodni uspeh – prevedena je bila tudi v češčino in poljščino. Založilo jo je sovjetsko ministrstvo za obrambo, po podatkih Cobissa pa je izvod knjige *Dorogami vetrov* (provizoričen prevod *Cesta vetra*) na voljo v Nuku in Mestni knjižnici Ljubljana.

Konec leta 2015 so mu protestirajoči policisti pred poslopjem vlade prepustili mikrofona.

Nedavna 80-letnica odvetnika Petra Čeferina. Jelinčič v družbi z Aleksandrom Čeferinom (levo), predsednikom Uefe, Markom Bošnjakom, sodnikom na ESČP v Strasbourgu, in odvetnikom Blažem Kovačičem Mlinarjem.

V spremstvu odvetnika

Glede na začasna merila pri delitvi funkcij v parlamentu so poslanci Jelinčiča že postavili na začasni položaj podpredsednika odbora za zunanje zadeve – skupaj z drugimi (pod) predsedniki še dveh odborov. V poslanski karieri je bil doslej dolga leta član tega odbora in mnogih skupin prijateljstev. Lobiral je za Irak pod režimom Sadama Huseina, ustanovil društvo slovensko-kubanskega prijateljstva. V Beogradu je magistriral, se udičnil Srbom z udrihanjem po Hrvatih.

Ko ga je predsednik parlamenta Matej Tonin zaradi azerbajdžanske afere in njegove dosmrtno izključitve povabil na pogovor, je nanj prišel z odvetnikom. Predsednik SNS torej stvar – ne glede na njegovo prislovno širokoustenje – jemlje skrajno resno, čeprav je pred tem tako mimogrede Svet Evrope označil za umirajočo organizacijo.

Pištrole in Sončnica

Popis kontroverznih dejanj in pravosodnih postopkov, iz katerih se je Jelinčič, ki je januarja dopolnil 70 let, dokaj uspešno izvija, je predolg tudi za njihovo kratko povzemanje. A na začetku ubiranja krivih poti je bil leta 1975 (absolvent farmacije, star je bil 27 let) na zahtevo staršev prvoborcev obsojen zaradi napeljevanja h grabežu muzejskega orožja iz Narodnega muzeja – dragocenih pištol in pribora iz 16. stoletja. Od dosojenih pet let in pol je odsedel tri leta in pol.

Še pred tem je dobil odpoved v Ameriškem kulturnem centru, ker so ga sumili, da bi lahko prav on marca 1973 zlezel skozi straniščno okno in odnesel devize. Ko smo v *Reporterju* pisali o dosjeju SDV *Sončnica*

Občudovalec jugoslovanskega komunističnega diktatorja: »Ker je za nos vlekel Zahod in Vzhod«.

(na njem so se znašli znani Slovenci, ki so zahajali v ta center), smo omenili poročilo uprave javne varnosti, v katerem je upravnica Vida Novak pokazala na Jelinčiča. Ta je, ko smo pri njem poizvedovali, prst uperil na pisatelja Petra Božiča, ki je imel prav tako dostop do pisarniških prostorov. Zakaj? Morda zato, ker je dvajset let po kraji v *Dnevniku* razkril, da so kot storilca sumili njega, vendar niso nikogar prijavili. Da je res šaljivec, je pokazal z vlogo na vladno komisijo za popravilo krivic: za leta, preživetja na Dobu, bi pred leti rad dobil odškodnino in status političnega zapornika.

Razstrelivo »za kakšen spomenik«

Sodelovanje z SDV, tako kot še marsikaj drugega, se ga ne dotakne, »saj je bilo to

delovanje v korist domovine«. V dokumentih politične policije nastopa s kodnim imenom Apotekar in Padalec. Zalezoval je (če izpustimo njegovo specialnost – politično emigracijo) denimo Iva Žajdelo, ki je imel stike z nekdanjim domobrancem in hotelirjem v Gorici Vinkom Levstikom. Obiskal ga je v njegovi pisarni Mestne knjižnice v Ljubljani, kjer je bil zaposlen, ga povabil na pijačo in vabil k ustanovitvi nove stranke, ker druge, ki so bile malo pred tem ustanovljene, preveč mečkajo. Hvalil se je, da je kot nekdanji pripadnik tujske legije (mnogi so pozneje pravili, da si je to preprosto izmislil za svoje hvalisanje, aprila 1994 pa je svoje sodelovanje v tujski legiji tudi sam zanikal) več v orožju, če bo kdaj v nevarnosti, naj se obrne nanj. Ob tem mu je še namignil, da če potrebuje razstrelivo za kakšen spomenik, ga lahko oskrbi. Če bi za kaj takšnega pokazal zanimanje, bi ga gotovo aretirali in obsodili kot terorista. Dokumenti SDV kažejo, da so Žajdeli skušali naprtiti (tajno so tudi vstopali v njegovo stanovanje) kazenski pregon.

Najprej socialdemokrat, nato nacionalist

Jelinčič, sodelavec Udbe, je konec osemdesetih let deloval pri takratni socialdemokratski zvezi (SDZS), ki jo je ustanovil delavski voditelj France Tomšič. Bil je koordinator te stranke v ljubljanski občini Center. S svojo nacionalno stranko je vzel veter iz jadra narodnim demokratom, ki jih je na volitve leta 1992 vodil Demosov minister za pravosodje Rajko Pirnat. Pred volitvami nam je ukradel veliko glasov, tako da smo narodni demokrati izpadli iz parlamenta, to je bila katastrofa za desnico, je nedavno za *Reporter* dejal nekdanji narodni demokrat in poslanec Anton

Kmalu selitev

S štirimi poslanci Zmago Jelinčič ni videti jeziček na tehtnici. Strankarska aritmetika kaže, da njegovi glasovi niso odločilni za

Gradnja vile v Žusterni je pri koncu.

Strokovnjak za eksplozive

Tomažič. Dodajmo k temu, da so Jelinčiču nasledli predvsem neverni oziroma manj (cerkveno) verni patrioti in domoljubi. Glede Katoliške cerkve se Jelinčič namreč ni nikoli sprenevedal, v kateri tabor sodi, to je potem in še štiri leta pozneje izkazal s podporo Drnovškovega mandatarstvu. Marsikoga je s proticerkvenostjo pridobil, a tudi še pravi čas odvrnil.

Proti Türku, ker je pljuval po partizanih

Kot predsedniški kandidat (2007) je bil proti tekmecu Danilu Türku, a ne zato, ker je bil del komunistične nomenklatu-

re, ampak ker je »pljuval po partizanih«. (Türk je namreč v enem od govorov izjavil, da je komunistična partija zlorabila partizanstvo za lastno osvojitve oblasti in z njim legitimirala nedemokratski politični sistem.) V tistem času je podkuril protikomunističnim borcem: »Belčki poskušajo sprati največji madež na nekem rodu, to je izdajstvo domovine.« Skupen vstop v Barbarin rov takratnega ljubljanskega nadškofa Antona Stresa in premierja Boruta Pahorja mu ni bil všeč, češ da so tam pretežno Hrvati.

(Stari) novi nacionalist, ki občuduje stare avtokrate

Naš specialni politični povratnik je privrženec venetske teorije, prepričanja o avtohtonosti Slovencev. Ta zgodovinski mit je po besedah Aleša Mavra na *Radiu Ognjišče* pri nekaterih tako na desnici in levi domostek za priznanje nacionalnega vzpona Slovencev v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja: začelo se je z Veneti, Karantanijo (spomnimo se še še »karantanskega« panterja in drugih karantanskih simbolov, op. a.), potem pa dolgo nič, nato pa morda pridemo do Maistra, predvsem pa do partizanov, je dejal Maver. Takšna nenavadna mešanica zgodovine in mitov »lahko napravi tudi nekaj takega, kot je nujnost boja za raso in neko skupnost, ki naj bi tu živela že od antike«. Če se razgledamo malo širše po svetu, vidimo, da je Zmago Jelinčič še en (stari) novi nacionalist, ki občuduje stare avtokrate – tudi Tita.

Na njegovem poštnem nabiralniku je nalepljeno opozorilo. **Pozor! Lastnik je oborožen.**

razplet, ni pa izključena možnost, da ob tako »norih« volilnih izidih to vendarle doživimo. Jelinčič je znal vedno dobro barantati, najprej z Drnovškom in njegovimi ljudmi, za tem pa tudi v času Janševe vlade med letoma 2004 in 2008, ki jo je dostikrat podprl.

Poznavalci politike so opazili, da na volitvah 2011 niti ni več pokazal prave energije. Kupil je zemljišče v Žusterni in se ubadal z gradnjo (denar mu je po njegovih besedah posodil tudi Damjan Murko) in visokimi stroški in davčno upravo, medtem pa so končno zaprli obalno cesto med Kopro in Izolo, zato se mu več kot polmilijonski nakup parcele izplača. V vilo naj bi se kmalu vselil, njegova žena pa je že napovedala kandidaturo za koprsko mestno svetnico.